

prosimo, da takoi poravnajo račune. in sicer za lekarno po priloženih čekih — učila na otom šolskega uravnavlja v Cerkljah, ker ima Slavonska banka od svojem obračun. Več ko polovico šol se ne zaveda važnosti šolske higijene. Še manj pa dolžnosti napraviti naši deci. Vsaj tam bi se zganili, kjer nič ne stane! Besede je bilo dovolj. izkažimo se še v delu! — Za Učit. konvikt I. L.

— **Liutomer.** Sreskemu šolskemu nadzorniku g. Fr. Karbašu je 24. novembra umrla hčerka Zlatka. Naše sožalje!

— **Gospa Nina Ivaničič-Deu,** upokojena učiteljica v Liutomernu je obhajala pred kratkim 50-letnico bivanja v trgu. Učiteljica je tukaj celih 40 let ter je vzgojila nebroj vrlih žena in deklet. Ključemo stanovsko in narodno zavedni jubilančni: Še mnoga leta!

— **Nove razvednice** so izšle v založbi Učiteljske tiskarne. Razvednice so delo našega akad. slikarja Maksima Gaspariča. Gasparičevi motivi so postali pri nas splošno priljubljeni. Serija šestih razvednic, ki je pravkar izšla, predstavlja naše narodne motive. Slovenka, Lena Vida, Mlada Breda, pomlad, Slovenec in kmetijsko svadbo. Razvednice so okusno izdelane, v lehem barvotisku, ki ga je Učiteljska tiskarna prav dobro izvedla. Pestre barve, ki se harmonično skladajo, vzbujajo prijetno pozornost in denejo prijetno tudi očesu pri pogledu na celo serijo. — Umetniški izdelke te serije je pravi vrstnik serije »Stara Ljubljana«, ki jo je v razvednicah izdala Učiteljska tiskarna leta 1923. — Razvednice se dobe v knjiarnah in tobakarnah in priporočamo občinstvu, da pridno serijo po njih ter uporablja domače, mesto tujih razvednic.

— **Današnja številka** je zakasnela zaradi priloge šolskega zakona. Zaradi praznika prihodni teden v sredo izide list dan kasneje.

— **Težki tisočaki gredo za zdravlja.** Pa še je vse bolno. Že pri otrocih se začne: zaostalost v rasti, bledolichnost, da celo nervoznost so vsakdanji pojavi. Kje so vzroki? Pri otrocih morajo biti predvsem v napačni prehrani. Ali jim ne dajete porosto stropov? Kaj dobijo Vaši otroci za zajutrek, za užitino? Ali veste, da je prava kava strop? Ali poznate Žiko? Ali vam je znano, da otroci, ki pijejo Žiko, ne poznajo bledice, da so zdravi kakor dren?

Nova napredovanja, imenovanja, upokojitve itd.

— **Premeščanje.** Vinko Möderndorfer iz Mežice k Sv. Barbari v Hal. O tem premeščanju še izpregovinimo).

— **Upokojeni** so po čl. 139. in 141. Ferdo Juvanec, Mihael Koscec, Ivana Kozjak-Simončič, Ivan Maharič, Franja Lunder, Ernestina Hofmar-Rekar, Jakob Medved, Ludmila Abram, Lavoslava Abram, Hedvika Malavrh, Apollonia Fatur, Ivana Nagu-Zalokar, Olga Wurner, Elizabeta Jesenko, Marija Farčnik-Vebar, Marija Turnaj-Kocitančič, Aloizij Bajec, Karel Barle.

— **Ukazno so postavljani:** v Kastvu Ante Azulović, v Ribnici Venčeslav Čopič, v Dobrnju srez Novo mesto Rudolf Arnshek, pri Sv. Duhu nad Blokami Marija Šteblaj-Sirnšek, v Kranju Zdravko Švikaršič, v Telčah srez Krško Ivana Preželj, v Murski Soboti srez Murska Sobotka Vekoslav Španger.

Polemika.

— **Mnenje k »Odkriti tovariški besedi«** in »Brez zamere«! (Dalej.)

Kakšen pa je nauk ča misli učitelj na nedeljo ki jo bo orešameval? Da se da dobe še ljudje, ki izprečijo besede: »Ko sem jaz hodil v šolo sem več znal, pa je bil en sam učitelj, danes pa zna moji naglavec manj čeprav je 8 učiteliev (ic)!« je dokaz nomanjanja izobrazbe in jaz bi tako ljudi primerno noudičil da nisro sedaj v časih, ko se je učil samo »a in »u, malo računstva itd. Slučaji pa so lahko na šolah da je otrok nesposoben za višji razred, sedi v istem razredu toliko časa, da je star 12 let in kaj se nauči v ponavljalnji šoli je tudi znano. Verjetno pa je, da znao starejši ljudje več kot mladina in tega ne bo iz logičnih vzrokov nihče nevirial! Kar se je zgodilo na eni šoli glede zborovani to je čnt vesti in tega ne bi jaz javno napisal to so izredni slučajii! Pač pa bi bilo posebno poveljavie o kulturnem delovanju učitelja izven šole in tu so si mnemja obeh tovarišev kontrerna. Tov. Laiovic zastopa

stališče. »da mladi učitelji z malimi izjemami ne uživajo tistega spoštovanja ki bi ga morali imeti. tov. Šegula na povdaria, da trpi pri tem nauk če učitelj dela izven šole in ravno v tem oziru je treba odkrite tovariške besede: Mladi učitelji smo že dostikrat slišali in čitali, da pri mladih učiteljih ni opaziti onega veselja za izvenšolsko delo, kot ga imajo starejši, kar moramo odločno zavrniti! Resnica je da je učitelj nastavljen za šolo ne za kulturno delo izven šole, in dolžnost naša je v prvi vrsti šola in učitelj bo prosti čas posvetil tudi prosvetnemu delu v tem ali onem smislu, saj se bo brezdvomno pri tem delu sam izobrazil in izpopolnieval in šel z duhom časa naprej, za kar vidi možnost in veselje, sicer je tak učitelj za šolsko sobo ne pa vzgojitelj mladine ali naroda! Najlepa prilika je pri Podmladku Rdečega križa, ki ima zaliboh tako malo zaslonbe! Gotovo pa je da naide učitelj pri prosvetnem delu svojo zabavo izobrazbo in duševno hrano in tega ne bo nihče oporekal. Tov. Šegula je za svojo osebo, da šolska oblast prepove učitelju vsako kulturno delo, dokler ni v vestnosti nedotakliiv in temu mislim nihče izmed nas ne bo oporekal, samo vrašanje je v koliko je to mnenje upravitelja upravičeno!! Možno pa je da učitelj v upravitelju ne dobi vzporeda za eno ali drugo panogo izvenšolskega delovanja! Če pa je v nekaterih krajih ukoreninjeno mnenje, da je učitelj primoran za izvenšolsko delo je na popolnoma drugače in v teh slučajih bo vsak sam uvidenno usmeril korak. Gotovo pa je, naj ne bomo samo učitelji, ampak bodimo iz lastne volje vzgojitelji mladine in naroda in ne priouščajmo našo mladino po izstopu iz šole iz evidence nudimo tudi svoje zmožnosti predprostemu narodu vkljub temu da je to delo neplačano in nehvaležno. Imemo na zavest da smo koristili narodu in da smo v najsibših časih ohranili vsaj trohico idealizma! — Jesenice, v oktobru 1926. — Sl. Mrovlic.

Naša društvena zborovanja.

Anketa o urejevanju Učiteljskega Tovariša. — Okrožnica poverjeništva na okrajna društva. — Mnenje članstva. — Razprave o novih učnih načrtih še niso zaključene. — Delovanje pedagoških krožkov.

ANKETA O UREJEVANJU UČITELJSKEGA TOVARIŠA.

Poverieništvo je razposlalo na vsa okrajna učiteljska društva pod števr. 256 sledečo okrožnico:

»Na seji ožega sosveta dne 26. septembra 1926 je bil sprejet predlog urednika »Učiteljskega Tovariša«, naj se na eni prihodnih sei razpravlja o urejevanju »Učiteljskega Tovariša« kot posebni točki.

Da bo mogoče upoštevati želje čim širšega kroga članstva, prosimo, da tudi tamošnje društvo sporoci želje, ki jih ima članstvo v tem oziru. Navedemo naj se vsi nedostatki in daio tudi obenem nasveti, kako si želi članstvo, da se list oreuredi.

Poverieništvo bo upoštevalo želje članstva, kolikor bodo izvedljive in bo na eni prihodnih sei napravilo v tem oziru primerne sklepe.

Predloge je doposlali do 20. novembra t. l. Ako društveno poročilo izostane, bo smatralo poverieništvo, da društvo nima tozaedevno nobenih zahtev. *

Iz društvenih poročil je razvidno, da so se člani odzvali in omeili samo na kritiko ni na pozitivnih nasvetov, kako naj se list oreuredi po želji članstva.

Tem notom vabimo k anketi o urejevanju in povzdij »Učit. Tov.« tudi vse dopisnike, ki naj izrazijo svoje mnenje. Ob tej priliki naj sporoče uredništvu »Učit. Tovariša«, ako bi bili pripravljeni sestati se v to svrho tudi k ustni anketi na sestanek.

Vabila

= **SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 11. decembra na Pragerskem. Izven običajnih točk je na vzporedju tudi razgovor o odlokih P. br. 5389/5 in drugih dopisi. Glavno točko zborovanja pa tvorí predavanje profesorja G. Šišliha: »Psihologija in vzgoja«. — Kdor še ni poslal pristopne izjave, naj jo prinese s seboj, da bomo s članstvom na jasnem! — **Predsednik.**

= **LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v ponedeljek, dne 6. decembra 1926 točno ob 8. uri dopoldne

Ferijalni Savez učiteljstva.

SLAVKO MROVLJE:

FERIJALNI POKRET IN UČITELJSTVO — CILJI IN SMERNICE.

Poučna ekskurzija jugoslovenskih učiteliev-ferijalcev po Čehoslovaški je za nami! 9. avgusta t. l. se je vršil ob priliki kongresa UJU v Beogradu sestanek, h kateremu smo povabili tudi centralnega tainika F. S. Glavna točka dnevnega reda je bila, ali stvorimo samostoini F. UJU, ali se združimo z F. S., kakor smo bili pred enim letom. Lansko leto smo v znak protesta započeli samostoino ferijalno vžibanje in klub temu, da nismo formalno ustanovili F. UJU, smo napravili letošnje ekskurzijo po točenem programu pred dvema letoma. Podpisani te na podlaji dopisa Upravnega odbora F. S. meseca maja zastopal stališče, da se priključimo F. S. iz teh razlogov:

1. Izvoljen je bil pri letošnjem kongresu F. S. v Splitu popolnoma nov upravni odbor, v katerem je predsednik in član odbora profesor in se bo brezdvomno izpopolnil z zastopnikom nas učiteliev.

2. Naš projektiran F. UJU bi bila sekcija ferijalnega UJU, in kot ferijalci bi imeli veliko več zaslonbe bodisi glede kolonij itd. pri F. S., medtem, ko bi jih morali sami šele stvoriti, kar bi bilo v doplednem času nemogoče, kdor poznana nabiranje in uspeh za ferijalni sklad. Za časa našega samostoinega pokreta nismo prešli ni ene pare; to je dokaz, da bi morali s članarino kriti komaj organizatorične stroške, ki šele kolonij!

3. Upati je in pričakujemo, da dobimo kolonij ob moriu samo učiteliev-ferijalci v počitnicah.

4. Veliko večja možnost je, da si priborimo četrtinsko vozno neodnost vsaj takrat, če napravimo skunno ekskurzijo po naši državi, kakor smo napravili prejšnja leta.

(Dalej prihodnjč.)

Kulturni krožki:

+ **Pedagoški krožek v Prekmurju.**

Dne 7. novembra je črenševski pedagoški krožek zboroval prvičrat v novem šolskem letu. Posetil je sestanek sreski šolski nadzornik g. Leo Cepuder. V daljšem referatu je novdarial potrebo pedagoških krožkov, kjer naj članstvo izmenjava svoje misli o šolskem in izvenšolskem delovanju. Posebno naj svoj debato, ki je izboren pospeševatelj logičnega mišljenja ter siurnega govorenja. Priporočal je učiteljstvu smotrno nadaljnjo izobrazbo ter pooblašanje v osnovnošolske probleme, ker le tedaj bodemo ustvarili tisto slovensko narodno šolo, ki bo dala našemu naraščajui poleg prave umske izobrazbe tudi dobro vzgojeno voljo ter se za vse leno in blavo sprejemljivo srce.

Na sestanku je predaval tudi tov. A. Krens o metodi petja ter tov. F. Schneider o zgodovinskem pouku in novem učnem načrtu.

Obžalujoč slab obisk se je članstvo razšlo. Za prihodnji sestanek pričakujemo več zanimanja za naša stanovska vprašanja ter zato polnoštevilno udeležbo.

Tainik.

Poročila:

+ **Kamniško učiteljsko društvo** je zborovalo v ponedeljek, dne 15. novembra 1926 ob pol 10. uri v Kamniku. Od 81 članov jih je bilo navzočih 49.

Po otvoritvi zborovanja in pozdravu vseh navzočih je omenil tovariš predsednik naj se oni člani, ki so zadržani in se zborovanja ne morejo udeležiti, opravičilo pisмено.

Nato so se prebrali došli dopisi. Zapisnik zadnjega zborovanja se je odobrill. Glede tovarišev, ki ne plačujejo članarine, se je sklenilo, da se jih ponovno tiria z omombo, da se sicer neopravnana članarina iztiria sodniškim potom.

Referat tovariša Belina: »Spisje na osnovni šoli«, se je z zanimanjem vzel na znanje.

Predlogi: 1. Udruženje jugoslovenskega učiteljstva, poverieništvo Ljubljana naj ukrene potrebno, da se deklaratiški in antideklaratiški spor umiri in uredi ter se spravi v naše vrste zonet sloga.

2. Naše stanovsko glasilo »Učiteljski Tovariš« naj odslej objavlja imenomoma vsa premeščanja po čl. 71. Objavlja naj redno tudi imena onega učiteljstva, ki je na razpoloženiu s plačo, zraven pa šole, kjer ni ali pa primanjkuje učnih moči. (Skromna opazka uredništva: Premeščanja po čl. 71. lahko uredništvo objavi le tedaj, če mu te sporoče prizadeti, oziroma društva: enako je glede učiteljstva na razpoloženiu in pomankanja učnih oseb. Žalostno so na izkušnje, da se mnovo zahteva njihče na ničesar ne poroča!)

3. »Učiteljski Tovariš« naj ignorira vse napade političnih listov, na nie naj ne odgovarja in tudi ne sprejema dopisov in objavlja notie s politično tendenco.

4. Boljši referati iz učiteljskih vrst naj se ponatisnejo v podlistku.

5. Kritika nosameznih literarnih del naj bode strogo obiekktivna, ocenjena od strokovnjaka. Naj se pretirano ne hvalisaio in priporočajo dela ki tega ne zaslužijo, ne glede na to, kdo je delo napisal ali izdal.

6. Urednik »Učiteljskega Tov.« naj ne sprejema dopisov, s katerimi se pred javnostjo smešimo, n pr. »Učiteljica na deželi«.

7. Naj se v našem glasilu posveča večjo pažnio inozemskemu šolstvu in učiteljstvu.

8. Poročila o zborovanjih naj se držijo v najkrajših formah kar je aktualnega naj se poroča drugo naj odnada.

Tovariš Arzigler je naprosil tovariša predsednika, naj posveča pažnio, kako so nameščene nove učne moči, kdo ima dopust za kai in kolikoo časa.

H koncu se je sklenilo, da se vrši občni zbor meseca decembra in nato je tovariš predsednik zaključil zborovanje.

+ **Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj** je zborovalo dne 13. novembra v »Narodnem domu« v Mariboru ob navzočnosti 77 članov.

Ob otvoritvi pozdravi tov. predsednik zlasti na novo pristopivše člane tov. Dolar Zoro, Verdir Anico, Križnič Josipa in Vilmo Rottman.

Revizija članstva. Članstvo je brez ugovora vzel na znanje sklen odborove seje, ki se glasi: Vsak član ki ne poravnado 5. decembra 1926 svojih obveznosti, se no tem terminu oonomi, da plača vse zaostanke do 5. januarja 1927. Po tem terminu bo društvo iztiralo zaostanke no odvjetniku. V onomiu se naj